

det ærede Medlem talte om en Jugl, skal jeg ikke nægte, at en Jugl er et meget rart, lille Væsen, som kan være meget godt, men hvis det ved nærmere Undersøgelse viser sig, at denne Jugl har betænkelig Lighed med en Skruptudse, synes jeg alligevel, at den er temmelig lidt værd.

Naar det ærede Medlem for Bøelum (S. Jensen) udtalte, at jeg havde citeret ham galt og lagt ham urigtige Ytringer i Munden, vil jeg sige, at jeg har benyttet Rigsdaastidenden helt igennem, og jeg antager nok, at den kan være paalidelig. Med Hensyn til Forholdet angaaende Arbejderne vil jeg kun sige, at man kan jo tænke sig, at der hos en Kreds af Arbejderne, ligesom hos ethvert andet Menneſke, kan være en saadan Energi i Oberbevisningen, en saadan Kærlighed til hans Sag, at det mange Gange kan bringe ham til at gaa lidt videre, end han selv ønskede. Man har derfor ikke Ret til at sige, at han ikke har Forstand paa den Sag; thi det er kun hans Kærlighed, der leder ham en Smule galt. Jeg tror, at havde det ærede Medlem haft samme Fanatisme og samme kraftige Oberbevisning, som disse Arbejdere have haft, vilde han have udrettet mere. Hvad jeg vil gennemføre i Udvalget eller ej, og hvad jeg i det hele vil faa gennemført, skal jeg ikke udtale mig om; men een Ting skal jeg forsitte det ærede Medlem om, nemlig at jeg aldrig skal være bange for at sige min Mening lige ud.

Formanden (Sofus Høgsbro):

Der er endnu 5 ærede Medlemmer, som have ønsket Ordet; men jeg tillader mig at henstille til dem, om de ikke kunde fatte sig i saadan Korthed, at vi kunne blive færdige med Sagen i Dag.

Bale: Jeg haaber at skulle efterkomme Formandens Opfordring og fatte mig i Korthed. Det har været mig en overordentlig Glæde at høre den interessante Debat, som denne Sag har kunnet rejse og holde vedlige i flere Dage her i Tinget. Det har glædet mig dobbelt, fordi det er et Vidnesbyrd om denne Sags Betydning, som kunde tiltrænges, efter at den højtærede Landbrugsminister havde lagt dette Forslag frem for Tinget. Naar man nemlig ser, at der først her i Rigsdagen er vedtaget en Lov, at derefter en Kommission i lang Tid har arbejdet i Henshold til denne Lov, at dernæst Regeringen har nydt godt af denne Arbejde, og at den saa ikke er naaet til et bedre Værk end det Lovforslag, der her foreligger, synes jeg, at man mindes om Horats's Ord, at Bjærgene

ere i Barnsnød, men at der kun fødes en latterlig lille Mus. Det, der først og fremmest kræves, til at gennemføre denne Reform, er de to Ting, Penge og Jord. De Pengevilkaar, som Regeringen her byder, forekomme mig ikke at være heldige. Jeg kan tiltræde den Kritik, som i denne Henseende er bleven rettet mod Lovforslaget af det ærede Medlem for Roskilde (Rosleff), og jeg kan give ham fuldstændig Ret i, at der kræves, at den Mand maa mindst have 1.000 Kr., som skal løbe et af de Hus, som der her gives Anvisning paa, i alt Fald, naar Huset skal være af den Størrelse, at det naar op til Maksimum. Efter Lovforslaget kræves der 800 Kr., men deri er ikke medregnet Indskud til Kreditforeningen, og der er ikke regnet Kurstab eller det Indbo, som en saadan Arbejder ogsaa maa have til at flytte ind med. Den højtærede Landbrugsminister sagde, at det var noget, Arbejderne havde, men Pengene skal han i alt Fald have. Lovforslaget har heller ikke givet Anvisning paa Jord. Den nærmeste Vej vilde være Ekspropriation, men det er mig meget forstaaeligt, at den ærede Minister ikke har sat nogen Ekspropriationsbestemmelse ind i Lovforslaget, da en saadan Bestemmelse efter min Mening vilde være grundlovsstridig efter Forslagets hele Karakter. Saa længe Forslaget ikke gaar ud paa mere end det at staffe saadanne Husje til Landarbejderne, som kun kunne sætte dem i Stand til at leve, naar de alligevel vedblive at være Landarbejdere, saa at de altsaa væsentligt maa søge deres Erhverv ved Arbejde for Betaling for andre, saa længe kan jeg ikke anerkende, at det i den Grad fremmer det almene Vel, at det ikke skulde være grundlovsstridigt at krænke den private Ejendomsret ved at ekspropriere med et saadant Formaal. Jeg tror desuden heller ikke, og jeg har forhørt mig derom og faaet det bekræftet, at der ret mange Steder vil være Arbejdere, som kunne tage mod et saadant Hus, allerede af den Grund, at de ikke have Penge. Hvis det var saa, at Pengene ynglede saadan mellem Hænderne paa Landarbejderne, som det ærede Medlem for Årsens synes at tro, saa kunde det ganske vist ske. Thi det ærede Medlem sagde, at den Gang da han var Barn, kunde en Karl ved sit 30te Aar have samlet 5—600 Rigsdaler. Det ærede Medlem er nu kommen ind i 50erne, han har altsaa været Barn for 40 Aar siden. Den Gang var, som det ærede Medlem godt ved, en Tjenestekarls Løn 30 Rigsdaler aarlig. Naar han saa i 10 Aar havde lagt 30 Rigsdaler op aarlig, blev det til 300 Daler; men der gik et Aar fra til Militærtjenesten,